

Yavuz YAMAN "geçmişe değil geleceğe bakıyoruz"

YAŞLILIKTA İŞİTMENİN ZAYIFLAMASI

Doç. Dr. Orhan YILMAZ

18

İnsanda yaş ilerledikçe tüm organlarda görülebilen yaşlanma işitme organında da görülür ve bu arada işitme duyusu da gün geçtikçe zayıflar. Yaşlılığa bağlı olarak gelişen işitme kayıpları “Presbiakuzi” olarak adlandırılırlar. Sık rastlanan bu durumun nedeninde ise çoğunlukla üç olay suçlanır.

1- Kulağa giden damarların özelliklerini yitirip artık eskisi gibi kan taşıyamaması.

2- İşitme sinirinin yaşla birlikte özelliğini kaybetmesi.

3- Beyindeki işitme merkezinin özelliğini ve işlevini yitirmesi.

İşitme fonksiyonunun yaşla birlikte görevini yerine getirememesi ise iki nedenle olabilir. Psikolojik ve organik nedenler. Örneğin kadınlar bu konuda biraz daha şanslılar çünkü onlarda işitme duyularının azalması erkeklere göre daha ileri yaşlarda başlamaktadır. Yine yapılmış çalışma ve araştırmalarda yaşlılıkla birlikte gelen işitme kaybının önce tiz seslerde ortaya çıktığı ve duyumunun azaldığı ortaya çıkmıştır.

Bilimsel çalışmalarda işitmenin ailesel olarak da farklılık taşıdığı ve bazı ailelerde daha erken yaşlarda işitme sorunu ortaya çıkabildiği gösterilmiştir. Yaşlının önceki yıllarda yaptığı iş de bu tür kayıplarda etkili olabilir. Yıllarca gürültülü ortamlarda çalışmış bir orta yaşlı kişi bile işitme kaybına uğrayabilmektedir.

Çocukluk yıllarında geçirilmiş orta kulak iltihapları veya operasyonları da işitmenin daha kolay yitirilmesine yol açabilir.

Yine önceki yıllarda kullanılan ilaçların bazıları da işitme üzerine etkilidir. Kronik ilaç kullanımı varsa hekime bilgi verilmelidir.

İşitme kaybı uzun sürede yavaş olarak gelişir, hızlı bir kayıpta başka durumlar söz konusudur.

Yaşa bağlı işitme kayıplarında çoğu kez kulak çınlaması da olaya eşlik eder bu nedenle mutlaka ayrıntılı muayene yapılmalı ve multidisipliner olarak değerlendirilmelidir. Kalp, Nöroloji ve Fizik tedavi uzmanı hekimler tarafından da muayene edilmeli ve tetkikleri yapılmalıdır.

Kısaca belirtmek gerekirse yaşlılıkta işitme kayıplarının hem işitme merkezinin hem de iletiyi sağlayan sinirlerin fonksiyon

kaybından oluştuğu söylenebilir. Ancak bu sorun ayrıntılı bir Kulak Burun Boğaz muayenesi ve işitme ölçümleri yapılarak ortaya çıkarılabilir.

YAŞLININ YAKINMALARI

Yaşlılığa bağlı olan işitme kayıpları 30' lu yaşların altına kadar inebilir. Tiz sesleri algılama gücü gerçekten de 30 yaşına doğru azalır. Söz konusu kişiler zamanla telefon sesi, kapı ziline sesi veya açık havada sokakta arabaların sesini net olarak algılayamayabilirler. İşitmenin zayıflama oranı yapısal özellikler, gürültüye maruz kalma, damar sertliği gibi çeşitli etkenlere bağlı olarak değişir. Sigara ve diğer damar sertliği etkenleri bilinmeli ve ortadan kaldırılmalıdır.

Ayrıca gürültülü yerlerden ve gür sesli konuşan kişilerden çok fazla rahatsızlık duyarlar. En belirgin sorun işitmeden önce konuşmayı ayırt etme yeteneğinin azalmasıdır. Daha sonra ise işitme azlığı ve iletişim sorunları ortaya çıkabilir.

İşitmenin zayıflaması durumunda “dudak okuma” yeteneği gelişir; konuşan kişinin dudak hareketlerinden onun ne söylediğini anlayabilirler. Ama yaşlı kişilerde bir yandan görme duyusunun azalması, bir yandan da ruhsal zayıflama nedeniyle bu dudak okuma yeteneği de geriler.

Dış kulak yolunun serumen bezlerinin aktivitesi nedeniyle Buşon denilen kulak kiri daha fazla görülür, zaten azalmış olan işitme daha da kötüleşir.

NELER YAPILABİLİR ?

Bir Kulak Burun Boğaz Uzmanı tarafından muayene edildikten sonra kulakta oluşan kir (buşon) varsa, bu doktor tarafından temizlenir. Bu uygulama sırasında dış kulak yolunun zedelenmemesi gerekir. Özellikle su ile kulak yıkanması son yıllarda terk edilmiş yerine aspirasyon ya da küçük aletler yardımıyla kirin temizlenmesi uygulanır olmuştur.

İşitme kaybı odyolojik olarak test edilerek değerlendirilmeli ve

ayırıcı tanısı yapılmalıdır. Bu sonuçlara göre yaşlının işitme rehabilitasyonu yapılacaktır.

Bir diğ er uygulama odyometri sonrası yaşlıya en uygun bir işitme cihazının takılmasıdır. İşitme aygıtı yaşlının toplumsal yaşama yeniden dönmesini sağlar. Çevresinde olan biteni anlayamama nedeniyle genelde kendini soyutlar ve kabuğuna çekilir. Bu arada KBB uzmanı tarafından kendisine önerilen işitme cihazına da hemen karşı çıkar. Aklında eski teknolojinin büyük ve görünlere özürlü biri imajı veren cihazları vardır. Oysa günümüzde bilgisayar teknolojisi işitme cihazlarını son derece küçük ve işlevli bir konuma getirmiştir. Kulak içine yerleştirilen minik tipler ve ortama göre ayar değıştirilebilen cihazlar artık bu konudaki çekinceleri ortadan kaldırmaktadır.

